

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

VAIKŲ MIRTYS

Darbo autorė. Eva STAPONKUTĖ, III kursas.

Darbo vadovai. Asist. dr. Sigitas CHMIELIAUSKAS, VU MF Biomedicinos mokslų institutas, Patologijos ir teismo medicinos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti Lietuvoje įvykusių vaikų mirčių paplitimą ir ypatumus: dažnį, pasiskirstymą pagal amžių.

Darbo metodika. Atlikta Valstybinės teismo medicinos tarnybos autopsijų nuasmenintų duomenų analizė. Išanalizuoti 246 atvejai – Lietuvoje 1995–2023 metais įvykusių vaikų iki 18 metų amžiaus mirčių dėl ligos, nelaimingo atsitikimo, nužudymo ar savižudybės. Vaikų grupės suskirstytos pagal amžių. Duomenų apdorojimui naudota R commander programa.

Rezultatai. Tiriamąją vaikų iki 18 metų imtį sudarė 246 atvejai, kurių amžiaus vidurkis 3,45 metai. Vyriškos lyties vaikai sudarė 131 (53,25 proc.) atvejį, kurių amžiaus vidurkis 4,13 metai. Moteriškos lyties vaikai sudarė 115 (46,75 proc.) atvejų, kurių amžiaus vidurkis 2,68 metai. Vyriškos ir moteriškos lyties vaikų iki 18 metų amžiaus medianos statistiškai reikšmingai skyrėsi, $p=0,01$. Iš visos imties 118 (47,97 proc.) mirčių įvyko dėl ligos, 64 (26,02 proc.) dėl nelaimingo atsitikimo, nužudymų – 57 (23,17 proc.), 7 (2,85) – dėl savižudybės. Kai nustatyta mirtis dėl ligos, amžiaus vidurkis – 0,6 metai, dėl nelaimingo atsitikimo – 1,37 metai, nužudymų – 10,23 metų, savižudybių – 15,28 metų. Skirstant tiriamąją imtį pagal mirties priežastis, mirtys dėl traumos sudarė 86 atvejus (34,96 proc.), plaučių uždegimo – 78 atvejus (31,71 proc.), įgimtos ydos – 36 atvejus (14,63 proc.), paspringimo – 12 atvejų (4,88 proc.), prigėrimo – 11 atvejų (4,47 proc.), mirę gaisro metu – 9 atvejus (3,66 proc.), mirtys dėl kitų priežasčių – 14 atvejų (5,69 proc.). Mirusių vaikų iki 18 metų amžiaus etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje – 1,1‰, mediana 0,88‰. Moteriškos lyties mirusių vaikų kraujyje etilo alkoholio koncentracijos vidurkis $0,76 \pm 0,42$ ‰, vyriškos lyties – $1,33 \pm 0,86$ ‰, $p=0,063$. Tiriamoji imtis suskirstyta į 3 grupes: vaikai iki 2 metų, vaikai nuo 3 iki 10 metų ir vaikai nuo 11 iki 18 metų amžiaus. Vaikų iki 2 metų amžiaus grupę sudarė 196 atvejai, kurių amžiaus mediana – 4 mėnesiai. Dažniausiai šioje grupėje buvo mirtys dėl ligos – 115 (46,75 proc.) atvejų, mirtys dėl nelaimingo atsitikimo – 60 (24,39 proc.) atvejų. Dažniausia mirties priežastis buvo plaučių uždegimas – 78 (31,71 proc.) atvejai. Didžiausias šios mirties paplitimas buvo vaikų, kurių amžiaus mediana 3 mėnesiai, grupėje. Vaikų mirusių dėl ligos amžiaus mediana (3 mėnesiai) statistiškai reikšmingai skyrėsi nuo mirusių nelaimingo atsitikimo metu (9 mėnesiai), $p=0,007$. Vaikų nuo 3 iki 10 metų amžiaus grupę sudarė 8 atvejai, kurių amžiaus mediana – 7,5 metai. Dažniausios vaikų mirtys šioje grupėje buvo dėl traumos – 4 (50 proc.) atvejai. Vaikų nuo 11 iki 18 metų amžiaus grupę sudarė 42 atvejai, kurių amžiaus mediana – 16,5 metai. Šioje grupėje dažniausios mirtys buvo dėl nužudymo ir savižudybės, atitinkamai 34

(80,95 proc.) ir 7 (16,67 proc.) atvejais. Dažniausia mirties priežastis buvo trauma – 34 (80,95 proc.) atvejais. Nužudymų atvejais, 14 (41,18 proc.) atvejų nukentėjusiųjų buvo apsvaigę nuo etilo alkoholio, jo mediana kraujyje – 1,1‰. Palyginus skirtingas vaikų mirčių rūšis, amžiaus medianos reikšmingai nesiskyrė.

Išvados. Dažniausios mirtys buvo dėl ligos vaikų iki 2 metų amžiaus grupėje. Mirtys dėl traumos vyravo 3–10, bei 11–18 metų amžiaus grupėse. Vaikų nuo 11 iki 18 metų amžiaus grupėje, lyginant etilo alkoholio koncentraciją kraujyje mirčių dėl nužudymo ir savižudybių atvejais, dažnesnė intoksikacija etilo alkoholiu nustatyta mirčių dėl nužudymo grupėje.

Raktažodžiai. Vaikų mirtys; epidemiologija; mirčių priežastys; tendencijos.